

Zalaháshágy középkori temploma

2009 augusztus 05. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Rómer Flóris bencés szerzetes tanár (1815–1889), lappangó régiségeink úttör? felkutatója az 1860-as évek elején a zalai tájakon járt szemleúton. Els?ként vizsgálta szakért? szemmel a falusi templomokat, próbálta kihámozni a kés?bbi átépítések alól a középkori részleteket. A Vasárnapi Újság 1863. évfolyamában Archeológiai levél Zala megyéb?l címmel készített úti beszámolót, amelyben ismertette többek közt a hásházgyi plébániatemplomot, és leírta az épület bels? falában másodlagosan elhelyezett domborm?vet. A román kori faragott k? eredetileg a templomhajó déli oldalán lév? bejárat félköríves oromzatát díszítette, és a Nyugat-Dunántúl id?beli rokon emlékein több helyütt látható Agnus Dei – Isten bárányа – szimbólumot ábrázolja. 1975 nyarán, a templom részleges tatarozásakor ellátogatott Zalaháshágyra Entz Géza m?vészettörténész-professzor (1913–1993) a k?szobrász szakért?vel együtt megszemlélni a becses faragványt. Elhatározták, hogy kiemelik a falból, áthelyezik méltó és jobban látható helyre, ám a m?emléképület helyreállítására végül nem jutott elég pénz. A timpanon ma is ott rejtezik az északi hajófal közepén, a padok mögött. Száznegyven évvel Rómer felfedezése, negyedszázaddal a tudósok terve után nem lehet azt állítani, hogy Magyarországon elkapkodnák az efféle ritkaság megfelel? bemutatását.

Zala megye vasi határán, az ?rség közvetlen szomszédságában található a ma hatszáz lelkes Hásházgy. Neve, amelyet 1328-ban említ el?ször okirat, a környéken ma is nagy számban el?forduló hársakra utal. A középkorban kisebb vára is volt, amelynek árkai még kivehet?k a település kertjeiben. A szóban forgó Szentháromság-plébániatemplom a falu közepén, kis domb tetején áll, kelet felé álló, jókora támpilléres szentélyét megkerüli az országút. A XIII. század második felében, a tatár pusztítás utáni országépítés idején készült, de az 1200-as évek végén két irányban megnagyobbították. Ekkor épült nyugati tornya is, mögötte a kegyúri karzattal. A részleges feltárás során el?kerültek a déli homlokzat – Rómer által is lerajzolt – XIII. századi, kisméret?, tölcsérbélletes ablakai, kibontakozott az eredeti félköríves bejárat. Az épületnek e legkorábbi szakaszán további román kori tagozatok – függ?leges falsávok és párkánytöredékek – figyelhet?k meg fest?i összevisszaságban.

A templomot az 1500-as évek derekán a protestánsok foglalták el. A katolikusok csak 1737-ben kapták vissza egyházukat, közben a törökök elpusztították a falut, lerombolták a várat és a templomot is. Egy 1690-ben kelt vizitációs jegyz?könyv szerint a szentélynek és a toronynak csak romjai maradtak. Az 1746-ban megkezdett újjáépítés során készült barokk szentély egyforma széles a hajóval, t?le diadalív választja el, keleti végét egyenes harántfal zárja le. A délr?l hozzá csatlakozó sekrestye a XIX. század végi renováláskor készült, ekkor nyitottak új bejáratot a hajó déli oldalán, és falazták be a román kori kapuzatot.

Zala megye az ország más vidékeihez képest szerencsésebben átvészelte a hódoltság korát, építészeti emlékekben viszonylag gazdag, de néhány szépen helyreállított, „fotogén” m?emléke mellett elég sok elhanyagolt, kutatásra és restaurálásra váró régi templomot látni a területén. Közéjük tartozik a zalaháshágyi is.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló